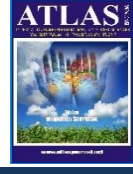

ATLAS INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL ON SOCIAL SCIENCES

ISSN:2619-936X

Article Arrival Date:15.10.2018

Published Date:30.12.2018

2018 / December

Vol 4, Issue:15

Pp:1727-1735

Disciplines: Areas of Social Studies Sciences (Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences)

ANTROPOLOJİK AÇIDAN TÜRKİYE'DE DÜZENSİZ GÖÇ ÇALIŞMALARINI VE GÜVENLİK BOYUTU

IRREGULAR IMMIGRATION AND SECURITY DIMENSION FROM ANTHROPOLOGICAL PERSPECTIVE IN TURKEY

Dr. Güray ALPAR

galpar1965@gmail.com

ÖZET

Göç insanlık tarihi boyunca var olmuş bir kavramdır. Göç hareketleri, zamanla coğrafi yer değiştirmeden daha geniş bir anlama bürünerek karmaşık bir hal almış ve çok yönlü ele alınması gereken bir süreç haline gelmiştir. Düzensiz göç olarak adlandırdığımız uluslararası alanda yasal olmayan yollardan yapılan yasadışı göçler günümüzde ülkelerin en önemli sorunlarından biri haline gelmeye başlamıştır. Türkiye de gerek coğrafi yapısı ve gerek komşu ülkelerdeki siyasi istikrarsızlıklar sebebi ile dünya genelinde yaşanmaya başlayan bu sorundan etkilenmiştir.

Bu araştırmada, düzensiz göç ve güvenlik ile ilgili Türkiye'de yapılmış bazı antropolojik çalışmalar analiz edilmiştir. Yapılan analizle, Türkiye'de göç ve güvenlik konusunun akademik boyutta nasıl ve ne şekilde ele alındığı, araştırmaların hangi ana konular üzerinde yoğunlaştığı, yıllara göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve araştırmacılar tarafından göç ve güvenlik konusuna yönelik ne tür bulgu ve öneriler geliştirildiğinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Yapılan alan yazın taramasında, Türkiye'de düzensiz göç ve güvenlik üzerine İngilizce ve Türkçe dillerinde tez ve makale türünde toplam (92) adet çalışmanın yayınlandığı tespit edilmiştir.

Göç ve güvenlik olgusuna vurgu yapan araştırmalar incelendiğinde, konu ile ilgili yapılan çalışmaların 2007 yılından itibaren önemli bir artış gösterdiği, alana göre en fazla çalışmanın uluslararası ilişkiler alanında yapıldığı ve çalışmaların konu bakımından ağırlıklı olarak "Avrupa Birliği ekseninde göç ve güvenlik" konusunda eğilim gösterdiği görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda, göç ve güvenlik kavramları birlikte değerlendirildiğinde, düzensiz göç, ülkelerin güvenlik politikalarında önemli bir tehdit olarak görülmektedir. İnsan kaçakçılığı ile birlikte ülke güvenliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye'nin coğrafi yapısı ve komşu ülkelerdeki siyasi istikrarsızlıklar sebebi ile sınır güvenliği ile birlikte iç güvenliğini alacağı tedbirlerle insani boyutunu da dikkate alarak en üst seviyede sağlamak zorundadır.

Anahtar Kelimeler: Antropoloji, Kültür, Göç, Uyum, Yasadışı göç, Güvenlik, Meta-analiz.

ABSTRACT

Immigration is a concept that has existed throughout human history. Immigration movements have become more complicated and multifaceted in time than a broader understanding of geographical location. Immigration from illegal ways, called irregular immigration, has now begun to become one of the most important problems of the countries. Turkey, with its geographic structure, and political instability in neighboring countries, is not exempt from this problem.

In this research, we analyzed studies related with illegal immigration and security in Turkey from anthropological perspective. With this analysis, we examined the researches about immigration and security in Turkey with how examined with academic perspective, which main subjects of research are focused on, how it spreads over the years and what kind of findings and suggestions have been suggested for immigration and security. After literature review, we found (92) studies about illegal immigration and security in Turkey which languages are English and Turkish and publication types are thesis and article.

When the researches emphasizing immigration and security are examined, we found that studies have increased significantly since 2007. Mostly, researches are related to the field of international relations and studies show a tendency in terms of "immigration and security on the axis of the European Union". When the concepts of immigration and security are evaluated together, it is seen that it is a serious threat to the security policies of the countries. Illegal

immigration, along with human trafficking, negatively affects country security. Turkey is obliged to ensure border security and internal security together with the precautions to be taken for internal security at the highest level because of its geographical structure and political instability in the neighbor countries taking in to consideration the human dimension.

Keywords: Anthropology, Culture, Immigration, Harmony, Illegal immigration, Security, Meta-analysis

1. GİRİŞ

Göç insanlık tarihi boyunca var olmuş bir kavramdır. Genel anlamda, bir kitlenin bir yerden başka bir yere hareketi olarak düşünülse de coğrafi yer değiştirmeden daha geniş bir anlama sahip olduğu da bir gerçektir (Sağlam, 2006). Göç hareketleri, zamanla karmaşık bir hal almış ve çok yönlü ele alınması gereken bir süreç haline gelmiştir. Günümüzde, düzensiz göç olarak adlandırılan uluslararası alanda yasal olmayan yollardan yapılan göçler ülkelerin önemli sorunlarından biri haline gelmeye başlamıştır (Doğan, 2017). Ayrıca, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte yıkılan iki kutuplu dünya sistemi ile dünyanın hemen hemen her bölgesindeki devletler için ulusal güvenlik kavramı önemli bir değişim geçirmeye başlamıştır. Soğuk Savaş döneminin kritik bir bölgede bulunan Türkiye de dünya genelinde yaşanmaya başlayan bu dönüşümden muaf olmamıştır (Bandoğlu, 2016). Ancak göçle birlikte ötekileştirme olayının da yayılmaya başladığı ve kendisini merkeze alan etno-centric bir anlayışın da egemen olmaya başladığı görülmektedir.

Halbuki, kültürel değerlendirmelerde en önemli tuzak dünyayı sadece kendi bakış açımızdan görmektir. Bu hoşnutluk ise görüşümüzü “biz ve ötekiler” olarak dar bir çerçeveye hapsetmektedir (Alpar, 2013a). Bu açıdan göçmenlerin içinde buldukları toplumla kaynaşması ve insanın uygar bir varlık olarak yaşayabilmesi için tarafların kendilerini önyargılardan arındırması gerekmektedir. Öte yandan bir toplumun dilini, inançlarını, gelenek ve göreneklerini ve sanatını içeren kültür aynı zamanda onun diğer toplumlarla ilişki kurmasını da sağlayan tüm unsurlarını içerdiği bir gerçektir (Alpar, 2013b). Bu iletişimi sağlayabilmek ise her zaman mümkün olmamaktadır. Bu yüzden göçmenleri anlamada ve içinde bulunduğu toplumla uyumlu hale getirmede Antropoloji’den ve onun esas konusu olan Kültür’den istifade edilmesi bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan kalkınma için doğal kaynaklara sahip olmanın ötesinde, eğitilmiş insan gücüne de ihtiyaç vardır. Bu açıdan bakıldığında kalkınma ve gelişmişliğin en önemli göstergelerinden birisi olan kültürel bilgi birikiminin ancak eğitimle elde edilebileceği düşünülmektedir (Alpar, 2005).

Sosyo- ekonomik sebeplerle yaşanan göç hem göç veren hem de göç alan bölgelerde değişik sorunlara yol açmaktadır (Polat ve Karabulut, 2017). Aidiyet duygusu, fiziksel bir var olmanın ötesinde kişinin bir arada olduğu toplumda birliktelik bilincidir (Brandmeyer and Blackwell, 1972). Aidiyet duygusunun sağlanamaması ise güvenlik problemlerinin başlaması manasına gelmektedir. Toplumdan dışlanan ve topluma uyum sağlamayan insan ya içine kapanmakta veya şiddete başvurma ile madde bağımlılığı gibi istenilmeyen alanlara yönelebilmektedir. Ülkeler ve insanlar kendi kültürleriyle uyum sağlayamayan kişi ve kültürleri dışlamakta ve bu insanları kendi rahatlarına yönelik bir tehdit olarak algılamaktadır. Bu nedenle bir güvenlik tehdidi olarak algılanan düzensiz ve yasa dışı göç hareketlerine karşı, ülkeler çeşitli düzeyde önlemler almaya başlamıştır. Bunun yanında, özellikle transit ve hedef ülkeler arasında yasa dışı göçle mücadelede işbirliğini geliştirmeye yönelik ortak bir anlayış oluşturmaya çalışılarak, hukuki bir alt yapı geliştirmeye yönelik çalışmalar da vardır (Akçadağ, 2012). Bu çalışmaların en önemli nedeni göç ile ülke güvenliği arasındaki gözlemlenebilir ve somut ilişkilerin olmasıdır. Bu konuda konusu insan olan Antropoloji biliminden de fazlasıyla istifade edilebileceği düşünülmektedir.

Dikkat çeken konu göçmenler söz konusu olduğunda konunun insani boyutunun çoğunlukla ihmal edilmesidir. Çeşitli sebeplerle ülkelerini terk eden göçmenler gitmeyi hedefledikleri

veya transit ülkelerde, o ülkelerin de güvenliklerini tehdit ettiği kanısı mevcuttur. Lohrmann (2000)'a göre, bu göçmenler sadece gittikleri ülkelerin güvenliğini değil, aynı zamanda o ülkenin sosyo-ekonomik düzenini, politik ve sosyal istikrarını, askeri düzeni, çevreyi ve çevresel yapıyı da etkilemektedir. Bu yüzden Ceyhan ve Tsoukala (2002), göç ve güvenlik ilişkisini sosyo-ekonomik, güvenlik, kimlik ve siyasi olmak dört temel boyutta ele almıştır (akt. Akçadağ, 2011).

1960'lı yıllardan itibaren göçe kaynaklık eden ve Avrupa ülkelerine büyük sayılarda misafir göçmen gönderen Türkiye, son yıllarda bazı araştırmacılar tarafından ifade edildiği üzere ilginç bir şekilde göçmen alan kaynak ülke haline gelmeye başlamıştır (İçduygu ve Aksel, 2012; Lordoğlu, 2015). Hazırlıksız olarak yakalanan bu durum, diğer kaynak ülkelerde de olduğu üzere, Türkiye açısından da düzensiz, yasadışı göç hareketliliğinin bir güvenlik tehdidi olarak algılanmasına neden olmuştur. Bu yüzden artan yasa dışı göçmen hareketliliğine gerek devlet kurumları gerek sivil toplum örgütleri ve üniversitelerimiz tarafından sorunların çözülmesine yönelik çeşitli alanlarda uygulamalar ve çalışmalar yürütülmektedir.

Özellikle son dönemde, Türkiye'de göç ve güvenlik sorununa ilişkin çeşitli araştırmacılar tarafından akademik boyutta oldukça fazla sayıda çalışmalar yapıldığı görülmekte ve birçok araştırmacı tarafından göç ve güvenlik boyutu birlikte ele alınmaktadır. Bu araştırmada da yasa dışı düzensiz göç kavramı ile birlikte güvenlik boyutu bir arada ele alınarak Türkiye'de bu konularda yapılan akademik çalışmaların analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma kapsamında analiz edilen çalışmalar, Türkiye'de son 20 yıl içerisinde yayınlanmış doktora ve yüksek lisan tezleri ile çeşitli dergilerde yayınlanan makaleleri kapsamaktadır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan meta-analiz çalışması araştırma deseni ile tasarlanmıştır. Meta-analiz çalışmaları, geçmişte yapılan çalışmaların bir çatı altında düzenlenerek, tekrar bir analiz sürecinden geçirilmesi ve yeni yorum ve kararlara varılması gereksinimi doğrultusunda araştırma bulgularının yeniden özetlenmesi yöntemidir (Glass, 1978; Sağlam ve Yüksel, 2015). Geçmişte yapılmış bireysel çalışmalara ilişkin sonuçlarının yeniden istatistiksel işlemlerden geçirilmesi süreci olarak açıklanan bu yöntem özellikle sosyal bilimler, tıp ve eğitim bilimleri alanlarında oldukça sık kullanılmaktadır.

Bu araştırmada, yasa dışı göç ve güvenlik ile ilgili Türkiye'de yapılmış çalışmalar analiz edilmiştir. Yapılan analizle, Türkiye'de göç ve güvenlik konusunun akademik boyutta nasıl ve ne şekilde ele alındığı, araştırmaların hangi ana konular üzerinde yoğunlaştığı, yıllara göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve araştırmacılar tarafından göç ve güvenlik konusuna yönelik ne tür bulgu ve öneriler geliştirdiklerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Yapılan çalışmanın, alan yazında Türkiye'de yasa dışı göç ve güvenlik konusu üzerine ileride yapılacak planlı çalışmalar açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki iki temel soruya yanıt aranmıştır:

- ✓ Türkiye'de yasadışı göç ve güvenlik konusunda özellikle antropoloji biliminden istifade ile yapılan araştırmaların yıllara, konulara ve diğer özelliklere göre dağılımları nedir?
- ✓ Araştırmacılar tarafından, Türkiye'de göç ve güvenlik konusuna yönelik elde edilen bulgular ve öneriler nelerdir?

2.1. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışma kapsamında yasa dışı göç ve güvenlik konusunda yayınlanmış çalışmaları tespit etmek amacıyla bir alan yazın taraması yapılmıştır. Ebscohost, ULAKBİM, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanları ve Google Scholar üzerinden;

- ✓ “Göç” ve “Güvenlik” anahtar kelimeleri çalışmaların özet kısmında geçen,
- ✓ Sosyal Bilimler araştırmaları alanında,
- ✓ 1998-2018 yılları arasında yayınlanmış,
- ✓ İngilizce ve Türkçe dillerinde arama terimleri kullanılarak yapılan taramada,

Tez ve makale türünde toplam (497) çalışmanın yayınlandığı tespit edilmiştir. İlk tarama sonucunda elde edilen çalışmalara ilişkin veriler özet kısımları ve içerikleri üç araştırmacı tarafından yeniden analiz edilmiştir. Yapılan ikinci analiz sonucunda araştırmanın ana konusu olan Türkiye’de yasa dışı göç ve güvenlik üzerine İngilizce ve Türkçe dillerinde tez ve makale türünde toplam (92) adet çalışmanın yayınlandığı tespit edilmiştir.

Yapılan alan yazın taraması sonucunda elde edilen çalışmalar sistematik olarak değerlendirilmiştir. Her bir çalışma; yayınlandığı yıl, çalışma tipi, araştırmanın amacı, yayınlandığı ver tabanı/dergi/üniversite, çalışma alanı, çalışma konusu ve elde edilen bulgular olarak sınıflandırılmış ve sistemli olarak kodlanmıştır.

3. BULGULAR

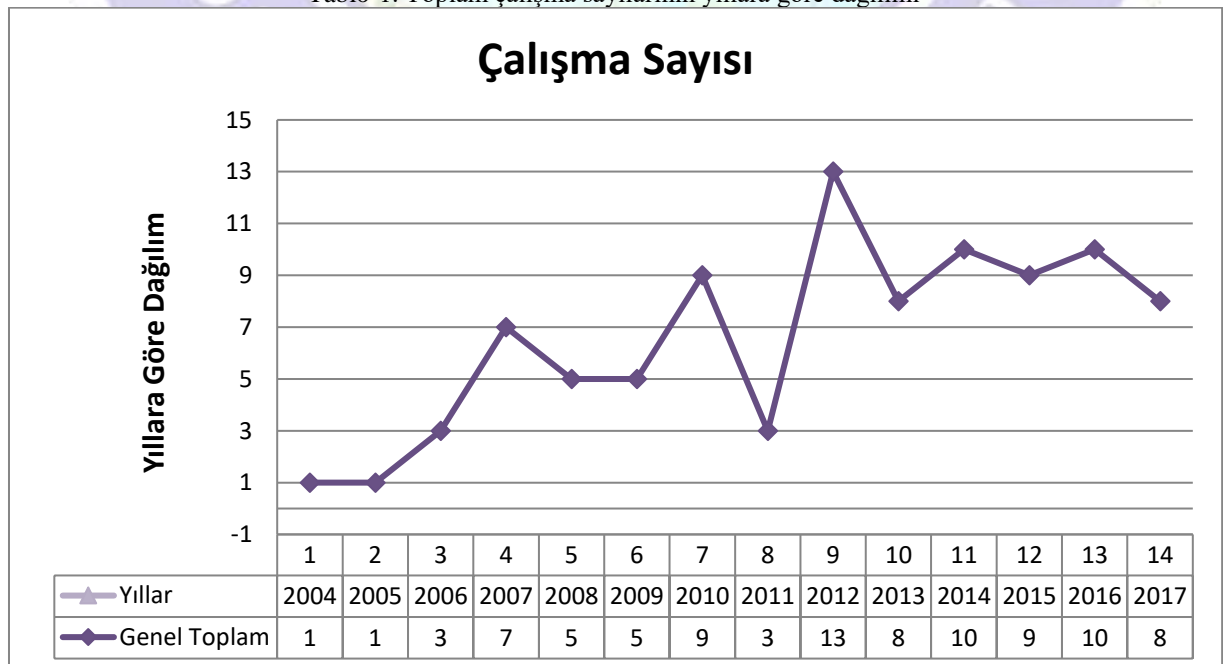
Araştırma bulguları, araştırma kapsamında cevaplanması hedeflenen “Türkiye’de yasadışı göç ve güvenlik konusunda yapılan araştırmaların yıllara, konulara ve diğer özelliklere göre dağılımları nedir?” ve “Araştırmacılar tarafından, Türkiye’de göç ve güvenlik konusuna yönelik elde edilen bulgular ve öneriler nelerdir?” araştırma soruları kapsamında incelenecektir.

3.1. Araştırmaların Yıllara, Konulara ve Diğer Özelliklere Göre Dağılımları

Yapılan analiz sonucunda; 1998-2018 yılları arasında araştırma kapsamına alınan ve araştırma veri tabanlarından elde edilen (92) verinin yıllara göre toplam çalışma sayıları grafiği Tablo-1’de, araştırma tipine göre çalışma sayıları Tablo-2’de gösterilmiştir.

Göç ve güvenlik konusunda yapılan çalışmaların sayılarına bakıldığında, (37) makale ve (55) tez olmak üzere toplam (92) çalışma yapıldığı görülmektedir. Yıllara göre dağılıma bakıldığında; 2007 yılından itibaren konu ile ilgili çalışmaların önemli bir artış gösterdiği görülmektedir. En fazla çalışmanın (13) çalışma ile 2013 yılında yapıldığı görülmektedir.

Tablo-1. Toplam çalışma sayılarının yıllara göre dağılımı

Tablo-2. Araştırma Tipine Göre Yıllara Dağılım

Yıllar	Makale	Tez	Genel Toplam
2004	1		1
2005		1	1
2006	1	2	3
2007		7	7
2008		5	5
2009	1	4	5
2010	3	6	9
2011	1	2	3
2012	6	7	13
2013	4	4	8
2014	6	4	10
2015	5	4	9
2016	4	6	10
2017	5	3	8
Genel Toplam	37	55	92

Elde edilen çalışmalar, alanlarına ve konularına göre analiz edildiğinde; en fazla çalışmanın uluslararası ilişkiler (%52) alanında yapıldığı (Tablo-1), göç ve güvenlik boyutunun; siyasi bilimler, güvenlik bilimleri, kamu yönetimi, hukuk, ekonomi ve sosyoloji (Antropoloji) gibi farklı alanlarda çalışan araştırmacılar tarafından ele alınan çok boyutlu bir alan olduğu göze çarpmaktadır (Tablo-3). Dikkati çeken diğer bir konu ise sosyoloji ve antropoloji bilimi bu araştırmalarda gerektiği kadar yer almamasıdır.

Tablo-3. Araştırma Alanına Göre Dağılım

Alan	Toplam	Yüzde
Uluslararası İlişkiler	48	52%
Siyasal Bilimler	19	21%
Güvenlik Bilimleri	7	8%
Kamu Yönetimi	6	7%
Sosyoloji/Antropoloji	5	5%
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri	3	3%
Hukuk	1	1%
İşletme	1	1%
Savunma Teknolojileri	1	1%
Türk İnkılap Tarihi	1	1%
Genel Toplam	92	

Diğer bir inceleme ise konularına göre yapılmıştır. Konu alanına bakıldığında çalışmalarda göç ve güvenlik olgusunu vurgulamakla birlikte, en fazla çalışılan konunun (27) çalışma ile “Avrupa Birliği ekseninde göç ve güvenlik” konusu olduğu görülmüştür (Tablo-4). Yine Avrupa Birliği göç ve iltica politikaları ile ilgili (15) çalışma bulunmaktadır. Ayrıca Avrupa Ekseninde Geri Kabul Anlaşmaları konusunda da ilave 5 çalışma vardır. Avrupa Birliği konusu ile ilgili (47) çalışma bulunmaktadır ki bunlar neredeyse yapılan çalışmaların yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Avrupa Birliği ekseninde toplanmasının en önemli sebeplerinden birisinin çalışmaları özellikle bu alanlara yönlendirilmesi olduğu değerlendirilmektedir.

Bunun karşısında düzensiz göçün Türkiye’ye etkileri konusunda yapılan çalışma sayısı ise (6) gibi oldukça düşük bir düzeyde kalmaktadır. Göç mevzuatı ile ilgili (4), göçün nedenleri ile ilgili ise (5) çalışma bulunmaktadır. Bunun dışında sınır güvenliği ile ilgili (2) ve göç ve güvenlikle ilgili (3) çalışma vardır. (92) çalışmanın (25)’i ise diğer konularla ilgilidir. Bunlar göç ve suç, suçlu profillemeye, uyum gibi değişik konulara yöneliktir. Türkiye’nin yeni tanışmaya başladığı göç ile ilgili sorunlar artmaya başladıkça bu konularla ilgili araştırmaların da artacağı düşünülmektedir.

3.2. Türkiye’de Göç Ve Güvenlik Konusuna Yönelik Elde Edilen Bulgular Ve Öneriler

Avrupa Birliği’nin düzensiz göç politikaları açısından Türkiye (Aras, 2013; Benam, 2011; Özler, 2006; Karakayalı, 2010);

- ✓ Göç veren, göç alan ve transit bir ülke olması sebebiyle önemli bir ülke konumundadır.
- ✓ AB ile üyelik müzakereleri yürüten bir ülke olarak, AB’nin yeni sınır güvenliği sisteminin bir parçası olarak düşünülmektedir.
- ✓ Ayrıca, büyüyen ekonomisi nedeniyle bir kaynak ya da transit ülkeden ziyade bir hedef ülke olmaya başlamıştır.
- ✓ Üyelik sürecinde ve göç alan bir ülkeye dönüşüm sürecinde göç politikasını gözden geçirmesi ve yeni koşullara uyarlaması gerekmektedir. Özellikle ülkeye gelen göçmenlerin uyumu ve yeni toplumla kaynaştırılması önemli bir sorun olarak ortada beklemektedir.
- ✓ Kaynak ülke iken transit ülke ve göç alan hedef ülkeye dönüşümü ile birlikte kapsamlı ve sürdürülebilir bir göç yönetim stratejisi ihtiyacı bulunmaktadır.
- ✓ AB standartlarında sınır yönetimi politikası benimsemesi ise yakından takip edilen bir konudur.
- ✓ Şemşit (2010)’a göre; AB-Türkiye ilişkilerinin geleceğine bakıldığında, uluslararası göçün önümüzdeki dönemde de devamlı olarak var olacağı açıktır. Üyelik sürecinde ve göç alan bir ülkeye dönüşüm sürecinde Türkiye’nin göç politikasını gözden geçirmesi ve yeni koşullara uyarlaması gerektiğini vurgulamıştır. Ancak böylesine önemli bir sorunun sadece Türkiye’ye ihale edilerek çözülmeye çalışılması da mantıklı değildir. Türkiye ve AB tarafı bu gerçeği kabullenip bu yönde birlikte politikalar geliştirmesi gerekmektedir.

Göç ve güvenlik kavramları arasındaki ilişkiler ele alındığında ise yasadışı göç (Özerim, 2010; Ayaz, 2016; Çağlayan, 2009);

- ✓ Soğuk Savaş sonrası, düzensiz göç, toplumsal güvenliği sarsan önemli uluslararası risklerin önemlilerinden birisi olarak gündeme girmiştir. Soğuk Savaşın sona ermesi ile birlikte, askeri güvenliğin yerine geçen toplumsal güvenlik için düzensiz göçün bir tehdit olarak kurgulanmasında göçün özellikle AB’ye üye devletlerin toplumlarında, işsizliğin, suç oranlarının ve radikal siyasi hareketlerin tek nedeni olarak algılanması yatmaktadır. Sorunun temeline inilmeden, tek yönlü ve sadece kendini düşünerek yapılacak değerlendirmelerin ve tedbirlerin sonuç vermeyeceği açıktır.
- ✓ 11 Eylül 2001 tarihinde ABD’de yaşanan terör olayı ve bu olaya karışan teröristlerin yabancı olmaları ile birlikte önemli bir güvenlik tehdidi haline gelmiştir.
- ✓ Hem ulusal hem de uluslararası güvenlik politikalarında bir tehdit olarak görülmektedir.
- ✓ İnsan kaçakçılığı ile birlikte gelişmekte olan ülkeler için telafisi mümkün olmayan insan kayıplarına ve iş hayatında olumsuz etkilere yol açmaktadır.
- ✓ Sınır güvenliği de tek başına yeterli olmayacaktır. Bu açıdan tedbirlerin bunu kapsayan ancak ötesine geçen bir anlayışla alınması gerekmektedir.
- ✓ Diğer taraftan Weiner göç alan ülkelerin göçmenleri güvenlik tehdidi olarak algılamalarını dört şekilde açıklamaktadır (akt. Çağlayan, 2009);

- ✓ Birincisi, göçmenlerin hem kaynak hem de ulaşılan ülkede ciddi ilişkilerinin ve bağlarının olması ve göçmenlerin ev sahibi ülkede sosyal sisteme uyum sağlayamamaları,
- ✓ İkincisi, göçmenlerin geldikleri ülkede sosyal sisteme karşı tehdit olarak görülmeleri,
- ✓ Üçüncüsü, göçmenlerin ev sahibi ülkenin kültürüne karşı bir tehdit olarak algılanmaları,
- ✓ Dördüncüsü, göçmenlerin ev sahibi ülkede sosyal ve ekonomik problem olarak görülmesidir.

Yine Lohrmann göç alan Batı ülkelerinin yasadışı göçü tehdit olarak dört şekilde algıladığını belirtmiştir;

- ✓ Birincisi, toplum düzenine karşı bir tehdit: göçmenlerin terörizm, silahlı çatışma, insan kaçakçılığı, uyuşturucu madde kaçakçılığı ve suç faaliyetlerine karışmalarından dolayı topluma karşı bir tehdit olarak görülmektedir.
- ✓ İkincisi, kimlik ve sosyal güvenliğe karşı tehdit: değişik kültürlerden olan göçmenler, toplumsal kimlik ve sosyal güvenliğe karşı tehdit olarak görülmektedir.
- ✓ Üçüncüsü, ülkenin iç ve dış politikalarına karşı tehdit: göçmenler geldikleri ülke ile yerleştikleri ülke arasındaki politik gerilimi artırarak yerleştikleri ülkenin iç ve dış politikalarını etkileyebilmektedir.
- ✓ Dördüncüsü, yasadışı göç ve insan kaçakçılığı açısından ciddi bir güvenlik tehdididir.

Aslan (2010)'a göre; güvenliğe eleştirel bakan yaklaşımlar göçün güvenlikle ilişkilendirilmesinde devletin ve toplumsal aktörlerin rolüne işaret ederek ve sadece devletin değil, bireylerin güvenliğini de vurgulayarak göç ve güvenlik konusuna bütünsel açıklamalar getirmektedirler. Güvenliğe geleneksel bakan yaklaşımlar ise devlet güvenliğini vurgulayarak göç konusunu devlete ve ulusal çıkarlara gerçek bir tehdit olarak açıklamaktadır. Özellikle gelişmiş Batılı Ülkelerin bu doğrultuda yasal düzenlemeleri yapıp bunu gerçekleştirecek şekilde kuruluş yapılarını oluşturdukları görülmektedir.

Göç sadece kolluk kuvvetleriyle önlenemez. Ancak iyi bir sınır güvenliği bunu azaltmada en önemli etkidir. Türkiye'nin de bu doğrultuda bulunduğu coğrafi konum ve sahip olduğu komşu ülkelerdeki siyasi istikrarsızlıklar sebebi ile sınır güvenliğini en üst seviyede sağlamak zorunda olduğu açıktır. Özellikle ülkenin doğu ve güneydoğusunun coğrafi koşulları ve bu bölgedeki sınır komşularının sahip olduğu yönetim sorunları bu bölgedeki sınır güvenliğini daha önemli hale getirmiştir (Kaya,2013:8). Türkiye, sınır güvenliği konusunda öncelikli olarak gerekli fiziksel güvenlik tedbirlerini almalıdır. Bu tedbirler terörizmle mücadele adına kısa vadede ve geçici tedbirler olmamalı ve sınır güvenliği kaynak ülkeden başlayarak ülke içine doğru alınacak diğer tedbirlerle desteklenmelidir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada; *Türkiye'de yasadışı göç ve güvenlik konusunda yapılan araştırmaların meta analiz araştırma yöntemi esas alınarak değerlendirmesi yapılmıştır.* Yapılan araştırmalarda 2007 yılından itibaren Göç ile ilgili çalışmaların önemli bir artış gösterdiği görülmektedir. Alana göre en fazla çalışmanın uluslararası ilişkiler alanında yapıldığı ve çalışmaların konu bakımından ağırlıklı olarak "Avrupa Birliği ekseninde göç ve güvenlik" konusunda eğilim gösterdiği görülmüştür. Yapılan çalışmalar konu itibarıyla antropoloji biliminin ilgilendiği konular olmasına rağmen doğrudan antropoloji konusunda fazla çalışmanın olmadığı da görülmektedir. Bu alanda özellikle antropoloji ve sosyoloji biliminin daha fazla

kullanılmasının göçmenlerin uyumu yanında toplumla bütünleştirilmesinde ve dolayısıyla daha güvenli bir ortam sağlanmasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak; elde edilen bulgular değerlendirildiğinde yasa dışı göçün zamanla karmaşık bir hal alan ve çok yönlü ele alınması gereken bir konu olduğu görüşü ön plana çıkmaktadır. Göç ve güvenlik kavramları birlikte değerlendirildiğinde ülkelerin güvenlik politikalarında bir tehdit olarak görülmektedir. İnsan kaçakçılığı ile birlikte çeşitli açılardan olumsuz etkilere yol açmaktadır. Yarattığı ve yaratacağı sorunlar nedeniyle günümüzde, düzensiz göç olarak adlandırılan bu süreç ülkelerin büyük sorunlarından biri haline gelmeye başlamıştır. Giderek daha fazla göç alan bir ülke olan Türkiye de istemese de göç konusu ile iç içedir. Göç'ün yaratabileceği sorunların en aza indirilmesi, önlenmesi ve her şeye rağmen ülkeye gelen göçmenlerin içinde buldukları toplumla uyumlu hale getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde göç ve güvenlik konusunun ve bu konudaki çözüm önerilerinin antropoloji biliminden de yararlanılarak disiplinler arası bir bakış açısıyla değerlendirilmesinde yarar olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akçadağ, E. (2012). *Yasa Dışı Göç ve Türkiye*. Bilgi Adamlar Kurulu Raporu.
- Alpar M. (2005). *Bir Sömürge Ülkesi Olan Gambiya'da Yabancı Dil Öğretimi*, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 3, s.281-293.
- Alpar, M. (2013a). *Bingöl Ağzı ve Folkloru Üzerine Bir İnceleme*, Turkish Studies, Volume 8/4 Spring, s.56.
- Alpar, M. (2013b). *Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Unsurların Önemi*, The Journal of Language in Linguistic Studies, Vol:9, s. 96-97.
- Aras N.E.G. (2013) *A Multi-level and Multi-sited Analysis of the European Union's Immigration and Asylum Policy Concerning Irregular Migration and Its Implications For Turkey: Edirne and Izmir As Two Major Gateway Cities*, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Aslan N.S. (2010). *Migration and Security: History, Practice and Theory*, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Ayaz G. M. (2016). *Güvenlik Sektörleri Yaklaşımı ile Suriye'den Türkiye'ye Yönelen Zorunlu Göçün Analizi*, Kara Harp Okulu Komutanlığı, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Bradmyer G. And Blackwell T. (1972). *The Rural, Urban Continuum is Culture Free*. Ed. R.S. Denisoff , Sociology: Theories in Conflict, Wordworth Publishing.s.57.
- Bandeoglu, Z. (2016). *Kopenhag Siyasi Kriterlerinin Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yansımaları/Implications of the Copenhagen Political Criteria for Turkey's National Security*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yönetim Bilimleri Dergisi, 14(28),s. 313.
- Benam Ç. H. (2011). *Internal Security and The New Border Management Model of The EU: Migration-Security Nexus*, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Ceyhan A. and Tsoukala A. (2002). "The Securitization of Migration in Western Societies: Ambivalent Discourses and Policies," Alternatives: Global, Local, Political, No.27, s. 24-30
- Çağlayan D.Y. (2009). *Yasadışı Göç ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri*, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

- Dilek, P. ve Karabulut K. (2017). *Türkiye’de Yaşanan Göç Üzerine Bir Alt Bölge Uygulaması*, 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi, İnönü Üniversitesi, 24-25 Mayıs 2017, Malatya.
- Doğan, S. (2017). *İkinci Dünya Savaşı Döneminde Türkiye’de Göç (Türk basınına göre)*, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Glass, G. (1978). *Primary, secondary, and meta-analysis of research. Educational Researcher*. 5, 3–8.
- İçduygu ,A. ve Aksel, B.D.(2012).*Türkiye’de Düzensiz Göç*, IOM, Ankara.
- Karakayalı, T. (2010). *The European Union's Asylum and Immigration Policy and Turkey*, Marmara Üniversitesi, Avrupa Birliği Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Kaya, A. (2013). *Sınır Güvenliği Paradigmalarındaki Değişim ve Türkiye’nin Sınır Güvenliği Yapısı Analizi*. Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi, 2013.
- Lohrmann, R. (2000). *Migrants, refugees and insecurity. Current threats to peace?*. International Migration, 38(4), 3-22.
- Lordoglu, K. (2015). *Türkiye’ye Yönelen Düzensiz Göç ve İşgücü Piyasalarına Bazı Yansımalar*. Çalışma ve Toplum, 44(1).
- Özerim, M.G. (2012). *Avrupa’da radikal sağ partiler ve göç karşıtlığı: Güvenlik temaları ekseninde göç karşıtı söylemin inşası*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özler Z. (2006) *Securitisation of migration in the EU and labour mobility*, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Sağlam, S. (2006). *Türkiye’de İç Göç Olgusu ve Kentleşme*. Türkiyat Araştırmaları (Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü), 5, s.33-44.
- Sağlam, M., & Yüksel, İ. (2015). *Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, (18).
- Şemşit S. (2010). *Avrupa Birliği Göç Politikasının Güvenlikleştirilmesi ve Dışsallaştırılması: Türkiye’ye Yansımaları*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Wiener, M. *International Migration and Security*, Boulder, CO: Westview, 1995.